

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 36609
Nom: Teoria i pràctica del documental
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1333 - Grau en Comunicació Audiovisual	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre
1333 - Grau en Comunicació Audiovisual	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1333 - Grau en Comunicació Audiovisual	Complements formatius de caràcter optatiu	OPTATIVA
1333 - Grau en Comunicació Audiovisual	Complements formatius de caràcter optatiu	OPTATIVA

COORDINACIÓ

SANCHEZ BIOSCA VICENTE

RESUM

Teoria i Pràctica del Documental és una assignatura optativa del Grau en Comunicació Audiovisual que serveix de marc de caràcter teoricopràctic per a analitzar els diferents llenguatges del documental, modalitats i veus, així com la seva evolució com a fet social, tecnològic, comunicatiu i artístic. Al llarg de les diverses sessions, es procedeix a analitzar diferents obres, fragments i propostes estètiques i discursives. En la part pràctica, es tracta de dissenyar, realitzar i muntar en grup una peça documental d'uns 5 minuts.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Tot i que no és requisit, és molt recomanable que l'estudiant comence el curs amb un coneixement d'anglès equivalent a un B2, donat que la matèria s'impartirà en anglès i la bibliografia i filmografia també estaran en aquesta llengua.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1333 - Grau en Comunicació Audiovisual

Capacitat per a actuar defenent una cultura de la pau i respectant els drets fonamentals en els processos de la comunicació, en concret la igualtat entre dones i hòmens en tots els tractaments informatius, interpretatius, sígnicos, dialògics i opinatius de la comunicació.

Capacitat per a buscar, seleccionar, llegir, interpretar i analitzar textos i documents tant escrits com audiovisuals (capacitat analítica, sintètica i crítica) .

Capacitat per a experimentar i innovar per mitjà del coneixement i l'ús de mètodes i tècniques aplicats.

Coneixement dels diversos llenguatges, codis i modes de representació propis dels distints mitjans tecnològics i audiovisuals: fotografia, cine, ràdio, televisió, vídeo i imatge electrònica, internet, etc. a través de les seues propostes estètiques i industrials, a més de la seua rellevància social i cultural i la seua evolució al llarg del temps, que haurà de generar la capacitat per a analitzar relats i obres audiovisuals, considerant els missatges icònics com a textos i productes de les condicions sociopolítiques i culturals d'una època històrica determinada.

Coneixement i aplicació de les tècniques i processos de creació i difusió audiovisuals en les seues diverses fases, tant en el cine com en televisió, vídeo i multimèdia des del punt de vista de la posada en escena des de la idea inicial fins al seu acabat final. D'això es deriva la capacitat per a crear i dirigir la posada en escena integral de produccions audiovisuals cinematogràfiques, videogràfiques o televisives, responsabilitzant-se de la direcció d'actors i ajustant-se al guió, pla de treball o pressupost previ.

Coneixement i aplicació de les tècniques i processos de producció i difusió audiovisuals en les seues diverses fases, des de la concepció d'un projecte fins a la seua comercialització. El dit coneixement donarà lloc al desenrotllament de la capacitat i habilitat per a planificar i gestionar els recursos humans, pressupostaris i mitjans tècnics, incloent tots els processos implicats en la direcció i gestió d'empreses audiovisuals en els seus diferents àmbits.

Coneixement teoricopràctic de les tecnologies aplicades als mitjans de comunicació audiovisuals (fotografia, ràdio, so, televisió, vídeo, cine, i suports multimèdia) , incloent la capacitat per a utilitzar-los en la construcció i manipulació dels diversos productes que comprén l'àmbit de la comunicació audiovisual.

Iniciativa, creativitat, credibilitat, honestedat, imatge, esperit de lideratge i responsabilitat tant de manera individual com corporatiu.

Que els estudiants manifesten respecte solidari per les diferents persones i pobles del planeta, així com coneixement dels grans corrents culturals en relació amb els valors individuals i col·lectius i respecte pels drets humans.

Que els estudiants posseïsquen habilitat per a l'organització i temporalització de les tasques, realitzant-les

de manera ordenada adoptant amb lògica les decisions prioritàries en els diferents processos de l'activitat periodística.

Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants siguen capaços d'obtindre i seleccionar la informació i les fonts rellevants per a la solució de problemes i l'elaboració d'estratègies.

Que els estudiants siguen capaços de treballar en equip, de comunicar les pròpies idees i d'integrar-se en projectes comuns destinats a l'obtenció de resultats.

Que els estudiants tinguen la capacitat i la creativitat necessàries per a assumir riscos expressius i temàtics en el marc de les disponibilitats i terminis de la producció comunicativa, aplicant solucions i punts de vista fundats en el desenvolupament dels projectes.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Una problemàtica de gènere: ficció, documental, no-ficció.

1.1. L'espai de la no-ficció i l'univers audiovisual contemporani.

1.2. Els discursos de la sobrietat y les ciències socials.

1.3. Reconstrucció, mockumentary, metratge trobat, web documentary, documental autobiogràfic.

2. Modalitats del documental.

2.1. El concepte de modalitat i els límits borrosos.

2.2. Poètic, expositiu, observacional, interactiu o participatori, reflexiu i performatiu.

3. El material d'arxiu en qüestió.

3.1. L'ús del stock footage en la modalitat expositiva clàssica.

3.2. Del compilation film a les estratègies del found footage.

3.3. El film-assaig.

3.4. Efecte d'arxiu y afecte d'arxiu (Jaimie Baron) en el context de turisme històric i sinistre.

3.5. El documental autobiogràfic: cine domèstic y diari filmic.

4. Treballant amb les entrevistes.

4.1. Especialistes, informants, testimonis, víctimes, i perpetradors.

4.2. Des del caps parlants en la rutina televisiva fins al llenguatge corporal y els disparadors de memòria.

4.3. La reconstrucció en l'art contemporània, en l'activisme i en el film documental.

Resultats d'aprenentatge

Aquests continguts es plasmaran en els següents resultats d'aprenentatge:

- Crear i dirigir posades en escena de produccions audiovisuals cinematogràfiques i videogràfiques.
- Executar plans de treball.
- Executar guions en clau documental.
- Manejar les tecnologies aplicades als mitjans de comunicació, com ara el muntatge, la composició i la sonorització.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	30,00
Laboratori	30,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	45,00
Estudi i treball autònom	30,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	15,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

Activitats presencials

La docència presencial seguirà les següents metodologies:

- **Lliçó magistral.**
- **Estudi i anàlisi de casos** sobre fragments audiovisuals del temari
- **Exposició en aula i treballs per grups** sobre fragments audiovisuals del temari.

Activitats no presencials

L'alumnat desenvoluparà les següents activitats no presencials:

- **Elaboració de treballs en grup** per a presentacions orals.
- **Elaboració de treballs individuals** en relació amb les classes i exemples analítics.
- **Resolució de casos pràctics:** anàlisi d'exemples audiovisuals en relació amb les referències bibliogràfiques.
- **Estudi i treball autònom:** lectura i preparació de textos i de pel·lícules.

Objectius de Desenvolupament Sostenible

Aquesta assignatura té en compte especialment els següents Objectius de Desenvolupament Sostenible:

- **ODS 4, Educació de qualitat.** Meta 7, que l'alumnat adquireisca els coneixements teòrics i pràctics necessaris per a promoure el desenvolupament sostenible, els drets humans, la igualtat de gènere, la promoció d'una cultura de pau i no violència, la ciutadania mundial i la valoració de la diversitat cultural, i la contribució de la cultura al desenvolupament sostenible.
- **ODS 5, Igualtat de gènere.** Meta 1, posar fi a totes les formes de discriminació contra totes les dones i les xiquetes a tot el món.

AVALUACIÓ

El sistema general de qualificacions seguirà el Reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València per a títols de grau i màster, aprovat pel Consell de Govern el 30 de maig de 2017 (ACGUV 108/2017).

Primera convocatòria

L'avaluació en **primera convocatòria** s'obtindrà a partir de diverses activitats:

- **Prova escrita final (70%):** examen escrit sobre qüestions teòriques i l'anàlisi d'un fragment de pel·lícula, projectat repetidament (35%); més una pel·lícula documental realitzada en grup i els documents relacionats amb el seu procés (guió, pla de rodatge i qüestions clau per al muntatge), explicitant la part realitzada per cada un (35%). És recuperable en segona convocatòria.
- **Presentació d'esquemes, resums i textos proposats (30%)** mitjançant una presentació oral en parelles articulant un text de la bibliografia i una pel·lícula de la llista obligatòria. No és recuperable en segona convocatòria.

Segona convocatòria

L'avaluació en segona convocatòria mantindrà, si fora el cas, les qualificacions obtingudes en els blocs aprovats en la primera. L'avaluació dels blocs suspesos o no presentats seguirà els mateixos criteris d'avaluació que la primera.

El treball d'exposició en classe no és recuperable en segona convocatòria; es mantindrà la qualificació obtinguda en la primera.

Les notes parcials (dels tres components de la nota) faran mitjana entre si sempre que el resultat obtingut haja sigut un 40% del valor de la nota corresponent.

Observacions

- Tant en l'examen com en la resta de proves, exercicis o treballs escrits s'exigirà correcció ortogràfica i gramatical. Cada falta comportarà una reducció de la qualificació obtinguda, que pot arribar fins al suspens.
- En el cas de comprovar-se plagi en un treball d'avaluació, este es podrà puntuar amb la qualificació numèrica de zero, amb independència del procediment disciplinari que es pugui incoar i, si és procedent, de la sanció que siga procedent d'acord amb la legislació vigent.
- L'honestetat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'estudiantat. Tots els treballs presentats en este curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faça ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres), excepte si la seua utilització forma part dels continguts de l'assignatura o està autoritzada pel professorat que la impartix.

BIBLIOGRAFIA

Referències bàsiques:

- Baron, Jaimie. Introduction. History, the archive, and the appropriation of the indexical document, in *The Archive Effect: Found Footage and the Audiovisual Experience of History*, New York, Routledge, 2013.
- Boyle, Deirdre. Trauma, Memory, documentary. Re-enactment in two films by Rithy Panh (Cambodia) and Garin Nugroho (Indonesia). In Srkar, Bhaskar & Walker, Janet eds., *Documentary*

Testimonies. Global Archives of Suffering, New York & London, Routledge, 2010, pp. 155-172.

- Hight, Craig. Mockumentary. A call to play. In Austin, Thomas, and Wilma de Jong eds. *Rethinking Documentary: New Perspectives and Practices*, McGraw-Hill Education, 2008, pp. 204-216.
- Liebman, Stuart. Introduction, in idem, Claude Lanzmann's Shoah. Key Essays, New York, Oxford University Press, 2007, pp. 3-24.
- Sánchez-Biosca, Vicente. Challenging Old and New Images Representing the Cambodian Genocide: The Missing Picture (Rithy Panh, 2013), in *Genocide Studies and Prevention: An International Journal*, issue 12, no 2 (2018), pp. 140-164.

Referències complementàries:

- Bruzzi, Stella (2006). *New Documentary*, London & New York, Taylor and Francis.
- Nichols, Bill (2010). *Introduction to Documentary*, Bloomington, Indiana University Press
- Juhasz, Alexandra & Lebow, Alisa eds. (2015). *A Companion to Contemporary Documentary Film*, West Sussex, Wiley-Blackwell
- *Documentary Film Festivals: Transformative Learning, Community Building & Solidarity* [electronic resource] / Carole Roy, Rotterdam: Sense Publishers, 2016.
- *Documentary voice & vision: a creative approach to non-fiction media production* / Kelly Anderson & Martin Lucas, with Mick Hurbis-Cherrier ; illustrations by Amy Saidens, New York: Focal Press, 2016.
- *Directing the documentary* [electronic resource] / Michael Rabiger, Burlington, MA: Focal Press, 2015.
- *Documenting the documentary: close readings of documentary film and video / with a foreword by Bill Nichols; edited by Barry Keith Grant and Jeannette Sloniowski*, Detroit, MI: Wayne State University Press [2014]